Результати проведеного внутрішнього самооцінювання системи якості освіти 2024/2025 н.р. Напрям оцінювання «Система оцінювання учнів»

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання

1.1. У закладі оприлюднюються критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання.

Для вивчення даного питання використовувалися такі методи збору інформації, як: вивчення документації, спостереження за навчальним заняттям, опитування батьків, вчителів та здобувачів освіти.

Відповідно до проведеного самооцінювання можна стверджувати, що питання наявності в ліцеї прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання знаходиться на постійному контролі в адміністрації закладу, адже воно висвітлене в ряді документів: Освітня програма Прилуцького ліцею №1, затверджена наказом №30 від 29.08.2024, протокол педагогічної ради №1 від 29.08.2024р, наказ №32 від 25.03.2024 «Моніторинг рівня викладання інформатики в 2-4 класах», наказ №38 від 08.04.2024 «Про наслідки моніторингу організації освітнього процесу в 1-х класах», наказ №59 від 10.06.2024 « про підсумки освітньої роботи за 2023/2024 н.р.», наказ № 60 від 10.06.2024 « Про результати підсумкових контрольних робіт з української мови в 5-11 класах на кінець навчального року», наказ № 68 від 14.06.2024 « Про об'єктивність семестрового та річного оцінювання навчальних досягнень учнів педагогічними працівниками ліцею», наказ № 70 від 14.06.2024 «Про моніторинг навчальних досягнень учнів 1-4 класів НУШ у 2023/2024 н.р.», наказ № 91 від 29.08.2024 « Про організацію освітнього процесу в 2024/2025 н.р.», наказ № 11 від 09.01.2025 «Про підсумки освітньої роботи за І семестр 2024/2025 н.р.», наказ №28 від 24.03.2025 «Про наслідки моніторингу організації освітнього процесу в 1-х класах», наказ № 32 від 09.04.2025 « Про підсумки вивчення викладання предмета «Захист України» в 10-11 класах»,

Наказ № 40 від 16.05.2025 «Про моніторинг викладання фізичної культури в 5-11 класах».

У ході проведення самооцінювання група експертів відвідала ряд навчальних занять, на яких особливу увагу приділяли аналізу діяльності вчителя, а саме чи оприлюднює педагог критерії оцінювання результатів навчання на уроці. Групою експертів було відвідано 24 навчальних заняття з них на 19 педагоги оприлюднювали критерії оцінювання результатів навчання. На 24 навчальних заняттях з 24 вчителі оцінюють навчання учнів відповідно до розроблених критеріїв. На 17 заняттях учителі спрямовували результати навчання на індивідуальний поступ учнів. На 17 заняттях з 24 учителі використовували прийоми самооцінювання та взаємооцінювання. На питання: «Чи здійснюєте ви самооцінювання результатів своєї роботи під час занять?». 71,6% учнів відповіли, що «здебільшого так», 28,4% учнів відповіли «так, постійно».

На питання « Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів? З 348 опитаних батьків 54,6% відповіли «так, завжди», 33,3% «переважно, так», 5,5% « іноді, ні», 6,6% « ніколи».

З 43 педагогічних працівників, які взяли участь в опитуванні 67,4% зазначили, що в своїй роботі адаптують критерії МОН до умов роботи закладу, 20,9% використовують виключно рекомендації МОН, 11,6% розробляють власні, спільно з дітьми.

На питання «Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими ви їх оцінюєте» 90,7% опитаних педагогічних працівників зазначили, що вони інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року. 39,5% розміщують критерії на інтерактивній платформі закладу. 58,1% інформують учнів про критерії оцінювання на початку вивчення кожної теми. 39,5% пояснюють їх індивідуально. 2,3% розміщують на стендах в кабінетах.

Відповідно до відвіданих навчальних занять та вході проведення вчителями аналізів уроків було встановлено, що вчителі впроваджують такі освітні технології: гендерорівні модулі, ІКТ, технології створення сучасного інформаційного освітнього середовища дитини,ситуативне моделювання, скрайбінг, авторські методики (історичний дайвінг, історичні медіа скрипти,

історичні онлайн-фестивалі). Вчителі використовую такі застосунки: Word Wall, Learning Apps, Gemini, Kahoot, Padlet, Izzi. digital. Ua, AR Book та багато інших.

2.1.1.2. Частка здобувачів освіти, які в закладі отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання.

Дане питання вивчалося шляхом проведення анкетування серед здобувачів освіти. Серед 218 респондентів, які взяли участь в опитуванні 18,3% зазначили, що результати навчання у школі оцінюють з метою відстеження індивідуального прогресу кожного учня, 61,9% зазначили, що оцінювання проводиться з метою визначення рівня знань, умінь і навичок учнів, 4,1% учнів зазначили, що оцінювання проводиться з метою відтворення матеріалу підручника, 11,9% учнів сказали, що їм не відомо, з якою метою проводиться оцінювання, 3,7% опитаних сказали, що оцінювання проводиться як інструмент покарання.

1.2. Частка педагогічних працівників, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу.

Відповідно до спостереження за навчальними заняттями У ході проведення самооцінювання робочою групою було встановлено, що в І корпусі ліцею в навчальних кабінетах 5-7 класів критерії оцінювання є лише в 1 кабінеті. У ІІ корпусі з 15 кабінетів критерії оцінювання є 8 кабінетах (це або QR-коди, або роздруковані файли). У класних приміщеннях 1-4 класів з 14 класів критерії оцінювання є в 10. Критерії до проведення самооцінювання є у всіх 14 класних приміщень початкової школи.

При аналізі гугл-диску експертами встановлено, що критерії оцінювання є в 14 класах старшої школи, але з 1-2 предметів. І лише 1 клас має QR-коди з критеріями оцінювання на всі навчальні предмети.У початковій школі на гугл-диску критерії оцінювання є у 2х класах.

1.3. Частка здобувачів освіти, які вважають оцінювання результатів їх навчання у закладі освіти справедливим та об'єктивним.

Дане питання вивчалося шляхом проведення анкетування серед здобувачів освіти та батьків.

На питання: «В яких формах Ви зазвичай отримуєте зворотний зв'язок від учителів щодо Вашого навчання?»

З 218 учнів 88 відповіли, що пояснення та аргументацію виставлених оцінок вони отримують від всіх вчителів, 70 від більшості вчителів, 47 від окремих вчителів, 15 в поодиноких випадках.

Аналіз допущених помилок 87 учнів відповіли, що проводять всі вчителі, 84 більшість вчителів, 39 окремі вчителі, 15 окремі вчителі.

Визначення шляхів покращення результатів 86 учнів відповіли, що отримують від всіх вчителів, 70 від більшості вчителів, 43 від окремих вчителів, 20 в поодиноких випадках.

Заохочення до подальшого навчання 90 учнів відповіли, що отримують від всіх вчителів, 62 від більшості вчителів, 44 від окремих вчителів, 29 у поодиноких випадках.

На питання для батьків «Чи справедливо вчителі оцінюють досягнення вашої дитини?». З 348 батьків, які взяли участь в опитуванні 49,1% відповіли «переважно, так», 40,5% «так, завжди», 10,1% «іноді, ні».

Відповідно до проведеного самооцінювання ***рекомендовано***

Вчителям-предметникам та вчителям початкових класів розробити критерії оцінювання основних видів навчальної діяльності та розмістити їх у навчальних кабінетах та гул-диску кожного класу.

Класним керівникам ознайомити батьків з розробленими критеріями оцінювання шляхом розміщення їх у батьківських групах.

Адміністрації проконтролювати наявність критеріїв оцінювання в класах, а також на гугл-диску.

2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування

У закладі запроваджено внутрішній моніторинг якості освіти, який відображено у Внутрішній системі забезпечення якості освіти та у річному плані роботи ліцею. Протягом року проводилося вивчення стану викладання навчальних предметів інваріантної частини навчального плану, стану ведення шкільної документації, моніторинги за підсумками І, ІІ семестрів та навчального року, про

що свідчать аналітичні накази та протоколи засідань педагогічних рад, про які повідомила попередня доповідачка.

Під час співбесіди із заступниками директора з'ясовано, що відповідно до річного плану роботи в цьому навчальному році вивчалися такі предмети та курси: фізична культура, захист України, фізика й астрономія, англійська мова, математика, інтегровані курси: «Мистецтво» та «Я досліджую світ».

Протягом навчального року здійснювалися моніторинги

- аналізу середнього бала класів за підсумками семестрового й річного оцінювання, що дозволив відстежити додаткову інформацію про успішність оволодіння учнями компетентностями в різних освітніх галузях, результати якого будуть враховані під час розроблення освітньої програми на наступний навчальний рік;
- порівняльного аналізу результатів навчання новоприбулих учнів із рівнем результатів їхнього навчання в попередніх закладах освіти, що використовується для оптимізації процесу адаптації новоприбулих учнів. У цьому навчальному році проаналізовано 7 таких учнів;
- порівняльного аналізу середнього бала результатів навчання учнів з окремих предметів, який здійснювався з метою виявлення відставання учнів та своєчасного коригування їхніх результатів навчання. Ці результати обговорювалися на засіданнях методичних об'єднань та педагогічної ради;
- порівняльного аналізу підсумкового оцінювання в кожному класі відповідно семестрів та року, що здійснюється з метою виявлення різниці в результатах навчання, з'ясуванні її причин та подальшого планування заходів, спрямованих на їх подолання.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу педагоги ліцею враховували результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також формували в учнів уміння аналізувати власну роботу, результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття включали роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Дані моніторингів розміщуються на сайті ліцею в розділі «Моніторинги».

Результати таких досліджень використовуються для самооцінювання освітньої діяльності закладу освіти; під час складання річного плану роботи; у процесі розроблення стратегії розвитку закладу; планування науково-методичної роботи закладу освіти; для визначення напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників; для визначення індивідуальної освітньої траєкторії учня; для коригування індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

У закладі впроваджуються засади формувального оцінювання, під час якого вчителі враховують дотримання учнями принципів доброчесності.

Учителі 1-2 класів не виставляють учням балів — оцінювання здійснюється виключно за вербальною шкалою, наприклад: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату за допомогою вчителя», «потребує уваги та допомоги».

Учителі 3-4 класів переважно використовують описове оцінювання, яке спрямоване на індивідуальний прогрес учня.

Учителі 5-7 класів ведуть спостереження за поведінковими проявами учнів та фіксують їх у педагогічному щоденнику, систематично застосовують прийоми отримання зворотного зв'язку від учнів. Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учителі планували й розробляли самостійно, керуючись Державним стандартом, освітньою й навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Учителі ж 8-11 класів за допомогою питань перевіряють, наскільки добре учні зрозуміли завдання та спостерігають за тим, як вони його виконували. Половина вчителів використовували випереджувальні завдання (підготовка повідомлень на тему уроку, творчі завдання, завдання пошукового характеру, виконання проектів тощо).

Дані анкетування педагогічних працівників підтверджують вище зазначене.

Більшість педагогічних працівників відстежують особистісний поступ учнів, створюють ситуацію успіху, підвищують зацікавленість, мотивують, формують у них позитивну самооцінку та впевненість у собі. Так, до прикладу, у своїй роботі вони використовують цеглинки LEGO для самооцінювання, де кожна цеглинка означає рівень своїх досягнень, різнокольорові смайлики для визначення рівня досягнень та настрою, з яким виконували ту чи іншу роботи. Деякі вчителі заснували Школу модераторів, у якій визначені учні оцінюють роботу мінігрупи. Це дає їм можливість навчитися оцінювати не тільки себе, а й своїх однокласників. У 1-7 класах НУШ запроваджено власні системи самооцінювання (гра «Діаманти», заохочувальні сертифікати, шкала оцінювання, картки досягнень тощо), у 8-11 класах, у більшості, використовують тестові завдання різних видів, які перевіряють в парах або ж автоматично. Критерії оцінювання розміщено на гул-диску ліцею, а QR-коди роздруковані та вклеєні в щоденниках учнів, у класних куточках чи на інформаційних дошках. Такі прийоми та методи мають сприяти особистісному поступу учнів.

Під час анкетування педагогічних працівників (в опитуванні взяли участь 43 учителі) на питання: **«Чи спостерігаєте Ви особистісний поступ здобувачів освіти? І з чим він пов'язаний?», отримані такі відповіді:**

- так, спостерігаю. Вважаю, що він пов'язаний з оптимально підібраними методами й формами роботи з дітьми на уроці;
- так, спостерігаю. Він пов‘язаний з наполегливою роботою учасників освітнього процесу (учителя, дітей, батьків);
- спостерігаю. Це пов'язано з результатами навчання учнів, оцінюванням своїх можливостей та здібностей;
- спостерігаю. Гадаю, що пов’язано з якісним поясненням матеріалу, вдало підібраними методами та прийомами;
- якщо діти знають чіткі критерії оцінювання, то вони розуміють, як оцінюватимуть їхні досягнення;
- так, коли дитина сама оцінює свою роботу, то стимулів для навчання стає більше й вона відповідно виявляє більший інтерес до вивчення предмету;
- у деяких - так, у більшості - ні . Це пов'язано з вмотивованістю дітей до навчання;
- у деяких учнів я дійсно спостерігаю особистісний поступ. Це пов'язано з усвідомленням дитиною необхідності здобувати знання й застосовувати їх в майбутньому.
- дуже слабий… діти втратили бажання вчитися. Якісно навчаються троє - восьмеро учнів у класі…
- так, у декого спостерігається, а в інших - навпаки. А пов’язано з бажанням самої дитини, із професійністю майстерністю вчителя, із підтримкою батьків.

Хотілося, щоб таких учнів було якомога більше, а робота в тандемі учні-учителі – батьки призвела до бажаних результатів. Це, звісно ж, наші бажання, а що ж відповіли самі учні стосовно їх ставлення до навчання? Результати ви маєте змогу бачити на екрані.

Переважна більшість учителів під час навчальних занять відзначають учнів, підтримують бажання вчитися, вибудовують партнерські стосунки, що запобігають побоювання учнями помилитися. Стиль спілкування між учителями та учнями під час проведення навчальних занять вирізнявся демократичністю та заохоченням до покращення результатів і подальшого навчання. Яку ж реальну підтримку надають здобувачам освіти вчителі під час навчання? Відповіді з анкетування:

- застосовую сучасні форми та прийоми для кращого засвоєння матеріалу; використовую ІКТ, інтернет ресурси… морально підтримую, мотивую різноманітними засобами;
- усю, яку можна: освітню, виховну, навчально-методичну, емоційну, мотиваційну, цифрову, соціальну, психологічну;
- створення позитивної психологічної атмосфери на уроці, індивідуальний підхід, допомога в подоланні труднощів;
- налаштовую психологічно, вселяю віру у свої сили;
- допомагаю, роз'яснюю, застосовую сучасні форми та прийоми для кращого засвоєння матеріалу;
- створення сприятливої навчальної атмосфери; підтримка соціально-емоційного розвитку; підтримка у виборі шляху майбутньої кар’єри;
- практичні вправи та поради для збереження та відновлення ментального здоров'я;
- інколи індивідуально на перерві пояснюю, що було дитині не зрозуміло;
- відслідковую поступ дитини в навчанні, можу підказати, з якої теми проблеми та як їх краще подолати;
- враховую їхні потреби та інтереси;
- задаю додаткові запитання, даю можливість знайти в підручнику відповідь на поставлене питання й зачитати і т. д.;
- створення ситуацій успіху; особистісно-орієнтований підхід, проведення корекційної роботи;
- консультативна робота з підготовки до НМТ;
- провожу індивідуальні та групові консультації перед початком занять та під час канікул;
- створення позитивної атмосфери на уроці, допомога в подоланні труднощів;
- індивідуальний підхід, похвала, заохочення.

  Таким чином, майстерність наших вчителів, їх професіоналізм, особистісні якості є ключовими факторами, що сприяють успішному навчанню та вихованню учнів.

В анкетах представники учнівського самоврядування зазначили, що спілкування між учнями та вчителями базується на засадах партнерства, підтримки та допомоги. Результати опитування ви бачите на екрані.

Група самооцінювання, проаналізувавши роботу по даному напрямку, вносить такі пропозиції:

- постійно відстежувати індивідуальний поступ кожного учня;
- вчасно реагувати на втрату мотивації учнів до навчання;
- використовувати в роботі різноманітні методи та прийоми, враховуючи індивідуальні особливості учнів, які сприятимуть формуванню їх мотивації навчання;
- проходити курси підвищення кваліфікації з питання формування мотивації учнів в умовах воєнного стану.

3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

Самооцінювання є одним із ефективних способів перевірки знань учнів, який заохочує їх розмірковувати над своїми успіхами і труднощами, оцінювати власний прогрес й брати відповідальність за власне навчання.

З 12 відвіданих уроків у 5-11 класах 10 учителів (83%) застосовували прийоми самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Найбільш типові використовувані прийоми самооцінювання та взаємооцінювання вчителями були такі:

1. **«Відображувальний журнал», коли у**чні фіксували свої досягнення, формували власні пропозиції щодо покращення своєї роботи та нові цілі. Учитель виступала в ролі тренера. Зверталася до учнів з пропозиціями:

- назвіть **5 фактів**, які ви дізналися в ході уроку;
- напишіть **найцікавіше**, про що дізналися під час уроку;
- назвіть 1-2 пункти, про які б хотіли **дізнатися більше**;
- вкажіть, **що викликало труднощі з розумінням**;
- назвіть **способи**, за допомогою яких ви могли б **краще зрозуміти тему** уроку.

Вчителі використовували

2. «Картки із запитаннями». Серед прикладів запитань:

- три речі, які я дізнався;
- у мене виникло 2 запитання про …;
- одна річ, яку я не зрозумів;
- що для мене було найцікавішим;
- що для мене було легко/складно.

3. **«Сходинки самооцінювання»:**

4 сходинка –«Я працював **на повну** силу!»
3 сходинка – «Я працював **добре, міг би зробити більше**!»
2 сходинка – «Я **намагаюся** працювати краще!»
1 сходинка – «Я працював **мало**».

Цікаво було **налагоджено самооцінку роботи учнів у групах**

Учні визначали

1. **брав/не брав активну участь у роботі.**
2. **вносив/не вносив пропозиції для покращення роботи групи.**
3. **допомагав іншим учасникам.**
4. **висунув цілком нову ідею, яка сподобалася іншим.**
5. **«Сам собі учитель»:** після написаного літературного диктанту , фізичного диктанту (тобто на уроці фізики) учні обмінювалися зошитами, перевіряли виконані завдання **за зразком**, обговорювали сильні та слабкі сторони. Відповідно до оголошених учителем у класі критеріїв оцінювання учні виставляли собі оцінку, порівнювали з тією, що виставив учитель, аналізували помилки.
6. Аналогічно проходило **Взаємооцінювання у парах**
7. **Учителі використовували бальну шкалу самооцінювання. Прямо н**а уроці розроблялися критерії показників бальної шкали.

Учні визначали своє місце на цій шкалі, називали труднощі в роботі, формували пропозиції щодо їх подолання або на пріоритети.

8. **На уроках англійської мови застосовувалися прийоми формувального самооцінювання**:

1."Two stars and a wish" – учитель (або учні) дає два позитивні коментарі й одну пораду для покращення.

2."Traffic lights" – зелений: добре розумію; жовтий: маю питання; червоний: не зрозуміло.

3. Exit tickets – коротке завдання або запитання наприкінці уроку для перевірки розуміння:

1."Self-assessment checklist" ((sad)

Чек-листи самооцінки. Наприклад:

Я використовував нову лексику – так/ні

Я правильно вжив граматику – так/ні

Моя відповідь була зрозумілою – так/ні

2. "Learning diary" **(щоденник навчання(sad)**

Учні записували, що нового вони дізналися, що було важко, що хотіли покращити.

3. "Emoji reflection" / "Smiley faces":

Для учнів 5-6 класів: вибрати смайлик, який показує їхнє ставлення до уроку/завдання.

Мета домашніх завдань базується на основних принципах реформованої освіти: розвиток ключових компетентностей, формування самостійності, критичного мислення та практичного застосування знань, індивідуалізація навчання.

1. **Співпраця з батьками та громадою**
   — Деякі завдання можуть залучати сім'ю або громаду: інтерв'ю, спільні проєкти, дослідження локального середовища.
2. **Формування навичок саморефлексії**
   — Учні можуть оцінювати свою роботу, визначати, що вдалося, а над чим треба ще попрацювати.

З відвіданих 12 уроків 11 учителів (91%) озвучували учням критерії оцінювання домашніх завдань. 8 з 12 (66,6%) учителів домашні завдання давали диференційовано, на вибір учня. Об'єм домашніх завдань відповідав встановленому регламенту у 9 з 12 учителів (75%). Серед домашніх завдань переважали: «розв'яжи задачу», «виконай вправу», «вивчи правило», «дай характеристику», «виконай практично завдання».

Домашніх завдань спрямованих на ініціативність і підприємливість, обізнаність і самовираження було мало.

Серед найчастіше застосованих методики:
«Перевернутий клас» - 3 вчителі (25%)
«Практичні експерименти» - 2 вчителі (16,6 %)
«Дослідницькі проєкти» - 3 вчителі (25 %)
Відсотки рахувалися від кількості 12 відвіданих уроків.

Одним із чинників, який характеризує якість освітнього процесу в закладі освіти, **є задоволеність учнів результатами навчальної діяльності.** Система оцінювання допомагає відстежувати прогрес та формувати в учнів відчуття відповідальності за результати своєї навчальної діяльності. **Відповідно до результатів анкетування педагогічні працівники надають учням необхідну допомогу в навчальній діяльності.** З цим погодилася переважна більшість опитаних учнів.

На питання **«Від кого (чого) залежать ваші результати навчання?»** учні відповіли так:

- від моєї праці і наполегливості – 88,5%;
- від моєї праці та батьків, які мені допомагають – 45%;
- від більш поблажливого ставлення – 19,7%;
- від погодних умов – 9,6%;
- від обладнання та інтер'єру – 5%;
- від об'єктивного/необ'єктивного оцінювання – 28,4%.

На питання **«Чи здійснюєте ви самооцінювання результатів своєї роботи під час занять?»** учні відповіли: так – 71,6%; здебільшого так – 28,4%.

На питання **«На скільки доступно вчителі пояснюють і аргументують виставлення оцінок?»** учні відповіли:

- вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінюють – 53,7%,
- вчителі переважно пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє прохання – 35,8%;
- вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання – 8,7%; вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обґрунтовувати – 1,8%.

На питання **«З якою метою оцінюють ваші результати навчання?»** учні відповіли:
-відстеження індивідуального прогресу у навчанні – 18,3%;
- визначення рівня знань, умінь і навичок – 61,9%;
- мені не відомо з якою метою – 11,9%.

Результати опитування батьків учнів з проблеми оцінювання їх дітей такі. На питання **«Чи отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів?»** батьки відповіли:
так, звичайно – 54,6%, переважно – 33,3%, іноді – 5%, ніколи – 5%.

На питання **«Чи справедливо учителі оцінюють навчальні досягнення вашої дитини?»** батьки відповіли: так, завжди – 40,5%, переважно – 49,1%, іноді ні – 10,1%.

Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями у 1-4 класах можна зробити висновок, що вчителі акцентують увагу на досягненнях учнів, мотивують та підтримують бажання вчитися. Педагоги застосовують формувальне оцінювання спрямоване на реалізацію компетентнісного підходу. Під час застосування самооцінювання і взаємооцінювання дітей вчать об'єктивно оцінювати себе, маючи цілі, яких вони повинні досягти в процесі навчання та розуміти критерії оцінювання, оцінювати власну компетентність, реагувати на відповідь, сприймати оцінку інших та обговорювати її, самостійно регулювати власну навчальну діяльність.

Вчителі закладу для розвитку навичок самооцінювання/взаємооцінювання навчальної діяльності дитини:

- регулярно нагадують учням про цілі і критерії оцінювання;
- планують при проведенні навчальних занять час для самооцінювання/взаємооцінювання;
- оприлюднюють мету навчального заняття, критерії оцінювання результатів навчання;
-надають учням час на обдумування відповіді;

-супроводжують відповідь учня уточнювальними запитаннями.

Проведене опитування учителів показало наступне.

На запитання **«Яку підтримку Ви надаєте здобувачам освіти у їхньому навчанні?»** учителі відповіли, що:

- Застосовують сучасні форми та прийоми для кращого засвоєння матеріалу.
- Морально підтримують учнів.
- Надають здобувачам освіти різнопланову підтримку у навчанні, зокрема: навчально-методичну, емоційну, мотиваційну, цифрову, соціальну, психологічну.
- Створюють позитивну психологічну атмосферу на уроці, допомагають у подоланні труднощів.
- Налаштовують психологічно, вселяю віру в свої сили.
- Створюють сприятливу навчальну атмосферу; підтримують соціально-емоційний розвиток; підтримують у виборі шляху майбутньої кар'єри.
- Надають практичні вправи та поради для збереження та відновлення ментального здоров'я.
- Відслідковують поступ дитини в навчанні, можуть підказати з якої теми проблеми, як їх краще подолати.
- Перш за все надають моральну підтримку. Враховують їхні потреби та інтереси.
- Створюють ситуацію успіху.
- Проводять індивідуальні та групові консультації перед початком занять та під час канікул.
- Прислухаються до потреб учнів, поважаю їхні ідеї, допомагаю учням в глибокому розумінні предмета.
- Здійснюють індивідуальний підхід, похвалу, заохочення.

На питання **«Чи спостерігаєте Ви особистісний поступ здобувачів освіти? І з чим він пов'язаний?»**, майже всі учителі відповіли «так», а саме:

- З'явилася зацікавленість в учнів.
- Спостерігається особистісний поступ учнів.
- Підвищилася мотивація в окремих учнів.
- Особистісний поступ здобувачів освіти спостерігається. **Він проявляється** у таких аспектах, як: **зростання самостійності** — учні стають більш відповідальними за власне навчання, учні мають здатність аналізувати, ставити під сумнів та робити обґрунтовані висновки, **здобувачі краще висловлюють свої думки**, взаємодіють у колективі.
- Учні здатні **самостійно визначити свої цілі та працювати над їх досягненням**. Вони вміють аналізувати свої потреби, виявляти сильні та слабкі сторони, і зосереджуються на розвитку своїх недоліків, ставлячи перед собою конкретні завдання і дотримуючись їх.
- Коли відбувається оцінювання дитини за її роботу, стимулів для навчання стає більше і дитина виявляє більше інтересу до вивчення предмету.
- Їх особистісний поступ пов'язаний з допитливістю, із зацікавленістю до навчання, з бажанням досягати успіхів, з наполегливістю.
- Так, але на це впливають умови воєнного стану, повітряні тривоги та умови життя дитини (вплив сім'ї).

Проте, деякі учителі відмічають, що:

- У декого з учнів спостерігається особистісний поступ, а в інших - навпаки.
- Дуже слабкий… діти втратили бажання вчитися. Якісно навчається 3-8 учнів у класі.

Є вчителі, які категорично заявили про відсутність особистісного поступу учнів.

У 5-11 класах під час проведення контрольних, самостійних, тестових перевірочних робіт учителями застосовуються **різнорівневі завдання та свій формат оцінювання кожного завдання.**

Педагоги розробляють тестові завдання компетентнісного змісту. Вчителі демонструють презентації, відео, роблять уроки насиченими і цікавими.

Через систему оцінювання навчальної діяльності важливо розвивати в учнів активну життєву позицію. Вчителі здійснюють індивідуальний підхід, наскрізний процес виховання, який формує цінності. Освітню діяльність учні ліцею поєднують з участю в житті класу, ліцею, місцевої

громади, суспільства загалом. Вони виконують волонтерську роботу, беруть участь у благодійних заходах. Це сприяє розвитку відповідних ціннісних орієнтирів та чіткої громадянської позиції.
Виходячи з вище сказаного нами вироблено **рекомендації для вчителів** щодо вдосконалення **методики самооцінювання та оцінювання учнів**, які сприятимуть розвитку рефлексії, самостійності та мотивації до навчання:

1. Формуйте чіткі критерії оцінювання

- Розробляйте **прозорі, зрозумілі для учнів критерії** оцінювання для кожного виду діяльності.
- Обговорюйте ці критерії з учнями перед виконанням завдань..

2. Навчайте учнів самооцінюванню

- Проводьте **міні-тренінги або вправи з рефлексії**: "Що вдалося? Що можна покращити?"
- Використовуйте **щоденники успіху**, **таблиці самооцінки**, **щоденні запитання** (“Чого я навчився сьогодні?”).
- Запропонуйте учням **оцінювати себе за критеріями вчителя** або створювати власні критерії.

3.Звертайте особливу увагу формувальному оцінюванню

- Надавайте **зворотний зв’язок**, що описує сильні сторони, області для розвитку та конкретні кроки для покращення.
- Уникайте лише підсумкових балів — оцінювання має **допомагати в навчанні, а не завершувати його**.
- Заохочуйте **діалог між учнем і вчителем**, а не лише монологічне повідомлення оцінки.

4. Залучайте учнів до взаємооцінювання

- Вчіть учнів коректно оцінювати роботу однокласників — без упереджень і образ.
- Використовуйте **анонімні або парні оцінювання**, обговорення в групах.
- Допоможіть учням навчитись **давати конструктивну критику**.

5. Враховуйте індивідуальні особливості учнів

- Порівнюйте результати учня не з іншими, а з **його попередніми досягненнями**.
- Підтримуйте **учнів з низькою самооцінкою**, допомагаючи їм бачити власний прогрес.

6. Створюйте атмосферу довіри

- Поясніюйте учням, що оцінювання — це **інструмент росту**, а не "суд".
- Уникайте публічного приниження чи негативних коментарів.
- Заохочуйте **відкритість** і **щирість у самооцінці**.

7. Використовуйте цифрові інструменти

- Онлайн-платформи (наприклад, Google Forms, Padlet, Mentimeter) для анонімного самооцінювання.
- Електронні портфоліо — збірки робіт учня з відмітками про самооцінку, оцінку вчителя та зворотний зв’язок.